

Problem neplodnosti žgoča tema sedanjosti

SNG Nova Gorica Otvoritvena predstava nove sezone je bila drama 64 hrvaške dramatičarke Tene Štivičić, ki odpira kopico kolateralnih izzivov, ti pa zadevajo odnose, družbo, intimo

Marij Cuk

NOVA GORICA Otvoritvena predstava nove sezone Slovenskega narodnega gledališča (SNG) Nova Gorica vodi v akutno specifično sodobno problematiko, hkrati pa odpira še kopico kolateralnih izzivov, ki zadevajo odnose, družbo, intimo.

Hrvaška dramatičarka (ne dramaturginja, kot se predvsem v Zamejstvu napačno zapisuje avtorje besedil) Tena Štivičić v svoji drami 64 z rahlo nakazanimi humornimi podtoni tematizira problem plodnosti oziroma neplodnosti, ki je v družbeni zavesti zelo malo prisoten, a, kot kaže, zadeva čedalje večje število parov v svetu in predstavlja dramatično preizkušnjo, kar velja predvsem za ženske.

Vpogled v ta skriti eksistenčni kotic se v režiji Nine Šorak in ob dramaturškem branju Milana Ramšaka Markovića vije na tanki brvi psihološke introspekcije in realnosti, frustracij in iskanja poti, kriz znotraj para, stiske samote oziroma samskosti, zavajajoče progresivnosti alias konservativizma, rasti posameznika, predvsem ženske, ki preko zelenega materinstva, dvomov, padcev in vzponov oblikuje svojo identiteto, zgrajeno na številnih preizkušnjah.

Otrok je vez z življenjem

Gre za osebnostno rast in osveščenost, iskanje poti, na kateri bo ženska doumela, kaj pravzaprav hoče in zakaj. S tem pa smo tudi opisali odrsko usodo Eve v interpretaciji Nике Rozman. Ta nikoli ne zdrkne na raven cenene psiholo-

analitičnega diskurza, nasprotno, gre za čisto »normalen« prikaz ženske, ki je predana partnerju, v isti sapi pa je tudi in predvsem svoboden in neobvladljiv osebek, subjekt, ki vzame usodo v svoje roke, seveda v dolgem procesu soočenj, zdrsov, kriz in pomiritve, kar vodi v sprejemanje odločitev, od nikogar pogojenih, sad lastnih spoznanj in hotenja. To hotenje se po mučnih dvomih konkretizira v volji imeti otroka, kajti otrok, ne partner, je vez z življenjem.

Premišljeno oblikovana vloga Rozmanove, kateri stoji ob strani Jure Kopušar z imenitnim oblikovanjem Danijela, Evinega sopotnika, enakovrednega ilustratorja moškega dela para, v katerem se počuti sicer udobno, a tudi utesnjeno, zaradi česar si začenja s tablico oblikovati svoj virtualni svet, iz katerega pade na trda in ostra tla v trenutku, ko mora tudi sam sprejeti odločitev: ali z Evo ali brez nje, ali z otrokom ali brez njega.

Si otroka resnično želita?

Sožitno sintezo in pomiritev najde par v spoznanju, da sta samostojna individuuma, neodvisna, a hkrati povezana. Nista idealen par in prav ta je njun čarobni napoj, da lahko soživita. Neločljivo, strnjeno, povezano.

Nekoga moraš imeti rad

Uprizoritev 64 je svojevrstna predstava, ki povezuje medicinsko strokovnost (vzroki neplodnosti, motnje ovulacije, zdravniški posegi, injekcije, kako vplivati na jajčne celice, zdravljenje ...) s psihologijo,

človečnostjo z golimi diagnostičnimi napotki, voljo posameznika v sodobni družbi, pa tudi generacijske zarez in odnose s starši in njihovimi življenji. Ozračje je depresivno (rak, amputacija noge, brezup), a z močnimi vložki »normalnosti«, kar (kljub inscenacijskim pavzam oziroma mrtvim kotom) prepričljivo vodi v odblek življenjske lege, ki je v družbeni zavesti na robu, zato pa nič manj relevantna, če pomislimo, da sta par (družina) in rodnost ohranitveni pogoj za preživetje človeštva.

Režijski postopek rešuje 64 pred morboznostjo in temo, s čimer še bolj poudarja problematiko plodnosti oziroma neplodnosti. Ob osrednjem vsebinskem krogu pa je tu še kar nekaj podtonov, ki jih posebljajo Helena Peršuh (Evin mama), Radoš Bolčina (Danijelov oče), Gorazd Jakomini (sosed Aleks) in Blaž Valič (doktor).

Posebno zanimiv se zdi lik Bele, Evine prijateljice, v upodobitvi Urške Taufer. Ta se na valu vprašljivih feminističnih in progresističnih idej zavestno odloči za samskost oziroma, da ne bo imela otrok, ker hoče razpolagati sama s seboj brez interferenc. Izkaže pa se, da je samskost položaj na tankem ledu. Nekoga moraš imeti rad, bi zapisal pesnik Minatti.

In da ne bo pomote: neplodnost zadeva tudi moške, ne le ženske! Gre za vprašanje biologije oziroma medicine. Zato ne gre iskati krivca, ker za tako stanje ni kriv nihče. Ali pač?

Urbana drama Nika Rozman in Jure Kopušar v predstavi 64 PETER UHAN/SNG NOVA GORICA

Nista idealen par
in prav ta je njun
čarobni napoj,
da lahko soživita.
Neločljivo,
strnjeno, povezano